

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei
6 luni 20 „
3 luni 10 „
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98

Din cauza vacanției Sf. sărbători a Paștelui, numărul viitor al CURIERULUI JUDICIAR, va apare cu data de Duminică 5 Aprilie a. e.

S U M A R

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de Casație, secția III-a: *Ministerul de finanțe cu Aneta Luca Niculescu și alții*;
Curtea de apel București, secția II-a: *D. Sandbrand și Direcția generală a Loteriei Române cu I. Igiroșanu*;
Tribunalul Argeș: *C. P. Rătescu cu R. Vrabieșcu*;
Judecătoria Ocolului Rural Moinești-Bacău: *Maria I. Petru cel Mare ș. a., contra lui Petru Balaj*, cu o *Observație* de d-l profesor *D. Alexandresco*.
Informațiuni.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 20 Octombrie 1908

Președenția D-lui G. P. PETRESCU, președinte

— *Ministerul de finanțe cu Aneta Luca Niculescu ș. a.* —

Taxe succesoriale. — Fond de comerț. — Impunere la taxă prin Legea timbrului din 1906. — Deosebirea de legea din 1900.

Taxă percepută la o succesiune deschisă sub legea veche. — Cerere de restituire — Admisibilitate. — (Art. 50 din Legea timbrului din 1906 și art. 46 din Legea timbrului din 1900).

Legea timbrului din 1900 nu impune fondul de comerț la taxa de înregistrare pentru succesiuni. Taxarea fondului de comerț este o inovație a Legii timbrului din 1906 (art. 50).

Prin urmare, dacă s'a perceput taxă succesorală pentru un fond de comerț ce face parte dintr-o succesiune deschisă sub imperiul legii vechi, moștenitorul este în drept a cere restituirea a celei taxe.

Deciziunea 286/908. — Respins recursul făcut de Ministerul de finanțe, contra deciziei Curții de apel București s. I No. 62/908 *), dată în proces cu Aneta Luca Niculescu, tutoarea legală a moștenitorilor defunctului L. P. Niculescu, Ion Luca Niculescu, Zoe G. Becheanu și Gheorghe S. Becheanu, soț.

*) A se vedea publicată în *Curierul Judiciar* No. 23 din 1908, iar sentința tribunalului în *Curierul Judiciar* No. 44 din 1907.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Otulescu, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Teclu, în combateri; și

Pe d-l Procuror de secție St. Stătescu, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului al treilea de casare:

«Greșită aplicațiune a art. 46 al Legii timbrului și exces de putere, prin aceea că decizia atacată stabilește în drept că sub Legea veche a timbrului fondurile de comerț ce se transmiteau prin moștenire și cari în definitiv nu sunt decât o «universalitate» apreciabilă în bani erau scutite de taxe, întrucât nu erau impuse în mod expres în vre-un text special».

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care rezultă că în anul 1903 încetând din viață comerciantul Luca P. Niculescu, Fiscul a perceput taxele de înregistrare pentru averea rămasă;

Că, în urmă, intimații în recurs au intentat acțiune Ministerului de finanțe, cerând restituirea sumei de 20000 lei ca ilegal percepută, pentru valoarea fondului de comerț;

Că atât tribunalul ca primă instanță, cât și Curtea, unde Ministerul de finanțe a făcut apel, au admis acțiunea intimaților;

Având în vedere că succesiunea lui Luca P. Niculescu s'a deschis sub imperiul legii timbrului din 1900;

Considerând că nici prin art. 46 din acea lege, nici prin alt articol, nu se găsește impus cu taxe de înregistrare fondul de comerț, adică vadul de clientelă;

Considerând că prin Legea din 24 Februarie 1906 modificându-se și completându-se unele din dispozițiunile vechii legi a timbrului, legiuitorul prevede la art. 50, că fondul de comerț face parte din succesiunea defunctului și este supus la taxa de înregistrare;

Că întrucât taxarea fondului de comerț este o inovațiune a legiuitorului din 1906, după cum rezultă și din circulările Ministerului de finanțe, publicate în *Monitorul Oficial* din 19 Martie 1906, către Administrația financiară, cu drept cuvânt instanța de fond a decis că Fiscul urmează să restituie taxa de 20000 lei percepută pentru fondul de comerț sub imperiul Legii timbrului din 1900, care nu prevede asemenea taxă;

Că așa fiind acest motiv este neîntemeiat;

Asupra motivului al doilea de casare, de oarece recurentul a declarat, și Curtea a luat act, că nu susține motivul întâiu invocat:

«Violațiune art. 1201 din Codul civil, adică a autorității lucrului judecat.

«Am arătat înaintea Curții că moștenitorii defunctului Luca Niculescu au mai contestat odată valoarea făcută de Fisc, pe motiv că datoriile succesoriale nu fuseseră imputate conform legii, contestațiune rezolvată prin sentința Tribunalului Ilfov s. III No. 386/905. Or această sentință constituie lucrul ju-

decat și asupra actualei pretențiuni, care nu are o cauză distinctă de cea judecată de tribunal prin sus zisa sentință.

«În adevăr și atunci ca și acum cauza identică a ambelor cereri era nulitatea procesului-verbal de evaluare, iar în sprijinul acestei cauze s'a invocat numai un motiv nou, adică ilegalitatea impuneri fondului de comerț;

«Motive noi însă nu pot îndreptăți cereri noi, ele trebuiesc epuizate toate cu ocazia primului proces sub pedeapsă, pentru cel care a omis acest lucru, de a i se opune cu succes autoritatea lucrului judecat.

«În ce privește obiectul atât la primul proces cât și acum este același, adică reducerea evaluării din procesul-verbal, iar acțiunea în restituire nu este decât consecința finală a acestui obiect».

Având în vedere că se constată că înaintea Curței. reprezentantul Ministerului de finanțe a invocat autoritatea lucrului judecat trasă din sentința Trib. Ilfov secția III No. 386/905;

Considerând că Curtea constată în fapt că ceiace s'a judecat de către Tribunalul Ilfov secția III prin sentința discutată, a avut de obiect modul în care trebuiau deduse sarcinile ipotecare în ce privește calculul ce urma a se face pentru plata taxelor de înregistrare, fără să se fi articulat veri-un cuvânt asupra obiectului procesului de față, adică restituirea unei taxe ilegal percepută;

Considerând că întrucât între prima și a doua acțiune neexistând identitatea de obiect, nu poate fi vorba în speță, de autoritate de lucru judecat, și în consecință de violarea art. 1201 din Codul civil;

Că așa fiind și acest motiv de casare este neîntemeiat; Pentru aceste motive, Curtea, respinge etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. II

Audiența dela 10 Februarie 1909

Președenția d-lui I. E. DOBRESCU, președinte

Decizia comercială No. 9

Loteria Statului. — Regulamentul acestei loterii. — Bilete de loterie. — Dacă ele pot fi considerate ca titluri la purtător. — (Art. 12 din Regulamentul loterii Statului).

Biletele de loterie nu sunt niște simple titluri la purtător pe cari Direcțiunea loteriei ar fi obligată să le plătească aceluia care le prezintă, fără să mai cerceteze legala lor posesiune, de oarece, pe lângă că ele nu aparțin purtătorului, ci jucătorului care, pe trecut cu numele său în registrele colecțiilor, Regulamentul loteriei prin art. 12, prevede că Direcțiunea loteriei își rezervă dreptul de a constata proprietatea legală a biletului prezentat.

S'a ascultat, din partea apelanților D. Sandbrand și Direcțiunea generală a loteriei, d-nul avocat N. Xenopol; iar din partea intimatului Ion Igroșeanu d-l avocat Băileanu;

Curtea,

Asupra apelurilor făcute de către d-l Sandbrand și Direcțiunea generală a loteriei, în contra sentinței cu No. 1024 din 1908 a Tribunalului Ilfov, secția comercială, apeluri declarate conexe de Curte;

Având în vedere concluziunile orale și scrise ale părților și actele invocate;

Având în vedere că în discuțiune este acțiunea pornită de intimatul I. Igroșeanu la prima instanță prin petiția înregistrată la No. 10080 prin care tinde să fie obligați apelanții în mod solidar la plata sumei de lei ce i se cuvine în virtutea sfertului de loz cu No. 32930 care, cu ocaziunea tragerii loteriei clasa 4-a din zilele de 17/18 Martie 1908, a câștigat a patra parte din suma de 70300 de lei și pe care intimatul l-a cumpărat dela

jucătorul I. St. Thetoianu în ziua de 26 Martie 1908, cu actul de vânzare sub semnătură privată aflat la dosar în copie;

Având în vedere că tribunalul prin sentința apelată a admis acțiunea intimatului Igroșeanu, a obligat pe Direcțiunea generală a loteriei să plătească numitului lei 14060, sumă cuvenită în baza sfertului de loz menționat mai sus și constatând că această sumă a fost consemnată de Direcțiune sub recipisa Casei de depuneri cu No. 87527, a obligat pe colecătorul D. Sandbrand să plătească intimatului 200 lei cheltueli de judecată;

Având în vedere că înaintea Curții, ca și la prima instanță, ambii apelanți, atât colecătorul D. Sandbrand cât și Direcțiunea loteriei, s'au opus la admiterea acțiunii intimatului invocând următoarele mijloace de apărare, azi motive de apel: 1) oferta făcută de colecătorul D. Sandbrand jucătorului Thetoianu, autorul intimatului, pentru vânzarea lozului în discuțiune, a fost sub condițiunea acceptării și achitării prețului din partea cumpărătorului înainte de tragerii loteriei care a avut loc la 18 Martie 1908 și sub sancțiunea pierderii dreptului la câștig în cazul contrar că Thetoianu ne acceptând vânzarea și neachitând prețul în termen util nu poate reclama astăzi câștigul lozului; 2) pretinsa vânzare intervenită între Thetoianu și intimatul Igroșeanu în urma tragerii loteriei, când mai erau numai 7 zile până la încasarea câștigului, nu schimbă în nimic situațiunea lucrurilor și nu împiedică pe apelanți să opună și acestuia din urmă mijloacele de apărare pe cari le-ar opune lui Thetoianu, de oarece această vânzare este simulată.

În ce privește primul motiv:

Având în vedere că din corespondența urmată între apelanțul Sandbrand și Thetoianu, și în special din scrisoarea adresată de acesta din urmă lui Sandbrand la 12 Martie 1908, rezultă în mod neîndoios pentru Curte, pe de o parte, că tratativele vânzării sfertului de loz cu No. 32930 s'au făcut între Sandbrand și Thetoianu prin corespondență, iar pe de altă parte că Sandbrand făcea vânzarea sub condițiunea rezolutorie a plății prețului înainte de data tragerii loteriei;

Că tot din această scrisoare coroborată cu presumpțiunea gravă a restituirii lozului de către Thetoianu lui Sandbrand în ziua de 19 Martie 1908, presumpțiunea rezultând din faptul opririi și luării înapoi, dela oficiul poștal Zătrei chiar în acea zi și imediat după publicarea rezultatului tragerii, a plicului de scrisoare adresată lui Sandbrand, astfel după cum reiese din atestările făcute de dirigintele celui oficiu pe petițiunea adresată de Sandbrand Direcției generale a poștelor în ziua de 29 Martie st. 1908, rezultă asemenea în mod neîndoios că Thetoianu nu numai că nu a achitat prețul lozului înainte de tragerii loteriei, dar nici nu a acceptat vânzarea pe care Sandbrand i-o oferise;

Că dar din acest punct de vedere opunerea apelanților este întemeiată.

În ce privește al doilea motiv:

Considerând că la întâmpinarea intimatului Igroșeanu, că dânsul a cumpărat lozul în discuțiune dela Thetoianu și ca atare nu i s'ar putea opune de către apelanți excepțiunile pe cari dânsii ar fi în drept să le opună primului cumpărător, aceștia obiectează că vânzarea invocată de intimat este simulată și că Igroșeanu nu este decât un prète-nom al lui Thetoianu;

Considerând că, într'adevăr, intimatul pretinde că a cumpărat biletul de loterie dela Thetoianu în ziua de 26 Martie 1908; ori, chiar în aceeași zi, după cum reiese din copia după petiție aflată la dosar, Thetoianu reclamase Direcțiunii spre a lua măsuri să i se plătească valoarea biletului care câștigase la tragere și este greu de admis că dânsul, fără să aștepte rezultatul reclamațiunii făcute, să fi vândut imediat biletul lui Igroșeanu cu o pierdere de peste 3000 mii lei, când, dacă era în drept, peste șapte zile ar fi încasat întreaga sumă de lei 14060;

Că, de altă parte, este imposibil de admis ca intimatul Igiroșeanu să fi numărat lui Thetoianu suma de 11000 lei pentru biletul în discuțiune, și să nu fi avut bănueli serioase față de prețul redus ce i se oferea de acesta și fără să fi făcut vreo cercetare în acest scop la Direcțiunea loteriei, afirmațiunea contrară a intimatului nu a fost cu nimic dovedită și nici mai ales la colecatorul Sandbrand dela care Thetoianu cumpărase biletul și a cărui stampilă se vede pusă pe el;

Că din toate aceste împrejurări de fapt rezultă pentru Curte o presumpțiune puternică și de natură a naște probabilitatea că pretinsa vânzare dintre Thetoianu și Igiroșeanu nu a avut loc, că este vorba de o vânzare simulată și că în realitate Igiroșeanu nu este decât un prêtre-nom al lui Thetoianu;

Că, de altfel, nu se poate susține, cum pretinde intimatul, că biletele de loterie ar fi niște simple titluri la purtător și că Direcțiunea ar fi obligată să-l plătească aceluia care-l prezintă, fără să mai cerceteze legala lui posesiune, de oarece, pe lângă că ele nu aparțin purtătorului, ci jucătorului care e trecut cu numele său în registrele colecțiilor, regulamentul loteriei prin articolul 12 prevede că Direcțiunea loteriei își rezervă dreptul de-a constata proprietatea legală a biletului prezentat;

Că încă dispozițiunea articolului 1909 din Codul civil nu protejează pe achizitorii obiectelor mobiliare decât într'atât întru cât nici o circumstanță nu a fost de natură să deștepte într'ânsii bănuiala asupra legitimității posesiunii persoanei care le-a transmis acele obiecte;

Că, față cu cele mai sus arătate, și cel de al doilea motiv invocat de apelanți este întemeiat și în consecință acțiunea intimatului urmează a fi respinsă;

Pentru aceste motive, Curtea admite apelurile făcute de D. Sandbrand și de Direcțiunea generală a loteriei și respinge acțiunea pornită de Ion Igiroșeanu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ARGEȘ

Audiența dela 2 Februarie 1908

Președenția d-lui D. T. ALEXIU, membru de ședință

Sentința civilă No. 80

Hotărâri judecătorești. — Când dobândesc autoritate de lucru judecat? — Contestație la urmărire silită. — Dacă ea poate fi atacată pe altă cale decât aceea a recursului în casație? — Hotărârile date asupra contestațiilor la urmărire silită. — Caracterul lor de lucru judecat până la introducerea recursului, chiar când sunt pronunțate de o instanță necompetentă.

Dispozițiunea hotărârii. — Dacă el constituie lucru judecat. — Lucru judecat. — Caracterele acestui principiu. — (Art. 533 din Procedura civilă și art. 1201 din Codul civil).

I. O hotărâre judecătorească, care nu mai poate fi atacată prin nici una din căile ordinare de atac, are autoritate de lucru judecat, deși este atacabilă prin vreuna din căile extraordinare. Ea păstrează această autoritate până la casarea sau desființarea ei

II. Hotărârea prin care se respinge o contestație la urmărire silită nu poate fi atacată, conform art. 533 din Procedura civilă, decât cu recurs odată cu ordonanța de adjudecare

III. Deși recursul contra ordonanței de adjudecare este suspensiv de executare, totuși, hotărârile date asupra contestațiilor la urmărire silită au, cel puțin, până la introducerea recursului, autoritatea lucrului judecat, de care instanțele judecătorești trebuie să ție seamă pentru a împiedica contrarietatea de hotărâri păgubitoare, mai ales în materia executării silită.

IV. Hotărârile pronunțate, în contestațiile la urmărire silită, chiar de o instanță necompetentă *ratione materiae* și înaintea căreia se propusese excepțiunea de incompetență,

dar ea o respinsese, au autoritate de lucru judecat, cu toate că în dreptul nostru hotărârile date asupra competenței nu se pot ataca decât odată cu fondul, iar hotărârile date în aceste contestații nu se pot ataca de către contestator decât prin recursul contra ordonanței de adjudecare.

V. În principiu numai dispozițiunea unei hotărâri cuprinde lucru judecat; pentru a-l interpreta, însă, și a-i determina întinderea, trebuie a se avea în vedere și motivele hotărârii și chiar concluziile părților.

VI. În materie de lucru judecat, cauza este faptul juridic sau material, care constituie fundamentul legal al dreptului sau beneficiului cerut, ori al excepțiunii propuse. Ea nu trebuie confundată cu motivele, cari sunt probele și argumentele prin cari demonstrează existența acestui fapt și cari, deși diferite în a doua cerere, nu împiedică autoritatea lucrului judecat, dacă e aceeași cauză.

VII. Legiuitorul, înscriind principiul autorității lucrului judecat, n'a voit numai să împiedice de a se pune din nou în discuție un proces deja hotărât, ci a voit să și evite pe cât posibil contradicția între două hotărâri judecătorești. De aceea, ori de câte ori instanța judecătorească, statuând asupra unei cereri, este expusă să contrazică o hotărâre anterioară sau s'o confirme pur și simplu, de atâtea ori acea cerere trebuie respinsă ca fiind lucru judecat.

Tribunalul,

Având în vedere că, din desbaterile cari au avut loc în instanță, din actele prezentate, precum și din concluziile scrise, depuse de ambele părți, se stabilesc în fapt următoarele: În Octomvrie 1906 d-l C. P. Rătescu se împrumută, dela d-l R. Vrăbescu, cu suma de lei 85000. Pentru garantarea capitalului împrumutat, procentelor, cheltuelilor și plății de avocați ipotecează în al doilea rang, după ipoteca de 50000 lei, constituită în favoarea Societății de credit funciar român, București, moșia sa Merișani sau Merișanii-Păpușari din județul Argeș. Între alte clauze se stabilea că suma se împrumută pe termen de 3 ani cu începere dela 10 Octomvrie 1906 până la 10 Octomvrie 1909 și cu procente de 8% pe an, plătitibile în 2 rate de o potrivă, câșturi, și totdeauna cu câte 6 luni înainte, adică câte 3400 lei la fine care 10 Aprilie și 10 Octomvrie ale fiecărui an, îndatorindu-se debitorul să achite fără somațiune, punere în întârziere sau judecată, atât capitalul împrumutat cât și dobânzile convenite la termenele arătate (clauza No. 1). În caz de neplată a capitalului împrumutat și a procentelor la aceste termene, capitalul va deveni exigibil, procentele vor curge de drept până la plata capitalului împrumutat, iar actul va fi investit cu formula executorie fără concursul debitorului și se va pune în curs de executare, iarăș fără nici o somațiune sau altă judecată (cl. No. 2). Neplata dobânzii la termen și neplata unei singure rate la credit va face capitalul întreg exigibil îndată, fără nici o punere în întârziere sau somațiune; precum și neexecutarea oricărei clauze din contract atrage după sine aceeași executare. D-l C. P. Rătescu, la 16 Aprilie 1907, achită d-lui R. Vrăbescu, în contul procentelor dela 10 Aprilie până la 10 Octomvrie 1907, numai lei 2000. Prin chitanța de primirea acestor bani, netăgăduită azi, creditorul R. Vrăbescu declară că restul de 1400 lei rămâne să-i fie achitat până la 16 Maiu 1907. Prin altă chitanță, dela 12 Maiu 1907, d-l Vrăbescu declară că a primit încă 800 lei, rămând ca restul de 600 să-i fie irevocabil achitat la 15 August 1907. La 26 Maiu 1907 creditorul, în baza actului de ipotecă, investit cu tilu executor, cere scoaterea în vânzare a imobilului ipotecat. La 20 Iunie 1907 debitorul face la Tribunalul Ilfov o contestație contra urmăririi, care i se respinge prin sentința acelui tribunal No. 241/907. La 19 Octomvrie 1907 introduce la Trib. Argeș contestația ce se judecă azi. La 12 Noembrie 1907, prin petiția înreg. la No. 38167/907, a făcut altă contestație la Trib. Ilfov, care i-a fost respinsă prin sentința No. 353/907;

Având în vedere că contestatorul C. P. Rătescu, prin d-l avocat Em. Antonescu, înainte de a se ocupa de motivele de fond ale contestației, relative la lucrul judecat, pe cari creditorul urmărilor, prin avocatul său, anunță că i-l opune, a susținut că nu e autoritate de lucru judecat pentru că, în ce privește primul motiv din contestația prezentă. Tribunalul Ilfov spune, în hotărîrea No. 24/907, înaintea dispozitivului, că n'a judecat punctul dacă implicit a amânat până la 15 August și ratele la Credit. Apoi, chiar dacă întâiul motiv al contestației prezente ar fi fost implicit dedus în prima contestație de la Tribunalul Ilfov, totuși al doilea motiv n'a fost judecat, deci sunt 2 cauze deosebite: în întâia contestație, dela Tribunalul Ilfov, că actul nu era exigibil, în contestația dela Tribunalul Argeș că, deși exigibil, nu e executoriu. Că în ce privește lucrul judecat, dedus din sentința Tribunalului Notariat Ilfov No. 353/907 nu poate fi vorba de lucru judecat, când două tribunale se declară competente și unul chiar judecă; aceasta în special în dreptul nostru, unde dreptul de apel sau recurs asupra incompetenței nu există decât odată cu fondul și mai ales în cazuri ca cel de față, când Tribunalul Ilfov a unit incidentul cu fondul, cu toate rezervele contestatorului, iar Tribunalul Argeș a declarat că ordinea publică nu tolerează să judece alt tribunal decât el. Acest tribunal trebuie să judece contestația ca să se dea posibilitatea de a se regula cine a avut dreptul să judece. De altfel, ambele sentințe sunt supuse recursului după ordonanță, care e suspensiv de executare. În fond contestatorul susține, în întâiul rând, că prin încuviințarea termenului de plată pentru dobânzi, atunci când era în întârziere cu ratele la Credit, a renunțat implicit la executarea contractului în integralitatea lui, deci i-a acordat termen; în al doilea rând că, chiar dacă creanța era exigibilă, trebuia, înainte de a o executa, să-l vestească că va pune din nou în vigoare pactul comisoriu. Cere proba cu martori spre a dovedi că i s'a acordat termen și pentru ratele la Credit;

Având în vedere că creditorul R. Vrăbiescu, prin d-l avocat M. Flechtenmacher, a opus autoritatea lucrului judecat, întemeind-o pe sentințele Trib. Ilfov secția de Notariat No. 241/907 și 353/907 rămase definitive; că atât în contestația pendinte la Trib. Argeș, cât și în contestațiile respinse prin citatele sentințe erau și sunt aceleași părți în aceeași calitate, obiectul acestor trei contestații e același: anularea titlului executor, deci a urmăririi; că în ce privește cauza ea este de asemenea aceeași: în contestația transată prin sentința No. 353 nu numai că e aceeași cauză cu a contestației de azi, dar chiar și aceleași motive de fapt și de drept; în prima contestație, respinsă prin sentința No. 241/907 cauza e aceeași: neexigibilitatea ipotecii; aceasta rezultă din motivele scrise, care diferă numai în modul de redacție, din considerantele sentinței No. 241/907, concluziunile scrise, depuse de d. C. P. Rătescu la judecarea acelei contestații și din concluziile contestatorului înaintea Curții de apel; că recursul suspensiv de executare e privitor la ordonanță, nu la aceste hotărîri; că, așa fiind, Tribunalul Argeș trebuie să ție seamă de autoritatea lucrului judecat. Că, de altfel, chiar în fond contestația d-lui C. P. Rătescu e nefondată, căci d-sa neplătind 2 rate la Credit, creditorul R. Vrăbiescu era în drept a investi actul cu formula executorie independent de plata în mod regulat a dobânzilor sau de acordarea de termene pentru aceasta. Cere respingerea probei cu martori pentru a se dovedi că s'a acordat termen și pentru ratele la Credit;

Având în vedere că toată doctrina și jurisprudența admit că o hotărîre, care nu mai poate fi atacată prin nici una din căile ordinare de atac, are autoritate de lucru judecat, chiar dacă ar mai fi deschise contra ei căile extraordinare de atac; că ea, spre deosebire de celelalte, supuse căilor ordinare de atac, își păstrează autoritatea nu numai până la atacarea prin una din

căile extraordinare, ci până la casarea sau desființarea ei (Garsonnet: «Traité de procédure» III p 542, ed. II.; P. Lacoste: «De la chose jugée» No 16 și urm., Laurent XX No. 20 ed. IV; Baudry-Lacantinerie XI bis No. 2671; Marcadé V. p. 161 ed. VII; Fuzier-Herman art. 1351 No. 18; Alexandresco ar. 1201 p. 490; Nacu: «Dreptul civil român», II No. 880);

Având în vedere că în speță, sentința Trib. Ilfov, secția de Notariat No. 241/907 fiind apelată de d. C. P. Rătescu, Curtea de apel din București secția II prin decizia No. 305/907 a respins apelul ca inadmisibil;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 533 din Procedura civilă, nu există drept de apel și nici de recurs când tribunalul respinge contestația, și că hotărîrile date în aceste cazuri nu sunt supuse decât recursului odată cu ordonanța de adjudecare; că, față cu acest text, cu declarațiunile Ministrului justiției în Parlament la discuția acestui articol și cu majoritatea jurisprudenței, atât sentința Tribunalului Ilfov, secția Not. No. 241/907, cât și No. 353/907 nu mai sunt supuse decât recursului odată cu ordonanța de adjudecare; că chiar dacă s'ar admite că sunt supuse apelului, întru cât cea de a doua s'a pronunțat la 3 Decembrie 1907, a expirat presupusul termen de apel de o lună dela pronunțare, așa că și cu această interpretare ea nu mai e supusă decât recursului odată cu ordonanța de adjudecare;

Având în vedere, că aceste sentințe ne mai fiind atacabile, ele în mod distinct, separat de ordonanța de adjudecare nici chiar cu recurs, cel puțin din partea contestatorului, căci creditorul n'ar avea interes, urmează că ele au autoritate de lucru judecat și în cazul când am da lucrului judecat un sens, și mai riguros, ca hotărîrea să nu mai fie atacabilă nici cu recurs;

Având în vedere că, din aceea că recursul contra ordonanței de adjudecare e suspensiv de executare, nu rezultă că hotărîrile mai sus citate n'ar avea autoritate de lucru judecat, pentru că chiar admitând că suspendarea executării unei hotărîri prin facerea recursului ar face ca acea hotărîre să n'aibă autoritate de lucru judecat în interesul generalmente admis (Nacu II 850), și chiar admitând că acest efect al suspendării executării, referitor la ordonanța de adjudecare, s'ar întinde asupra tuturor hotărîrilor date mai înainte în contestații, acele hotărîri tot au, până la introducerea recursului, autoritate provizorie a lucrului judecat de care încă partea interesată poate uza și instanța trebuie să țină seamă pentru a împiedica contrarietatea de hotărîri (Vezi și Alexandresco, art. 1201 p. 490);

Că a nu recunoaște acestor hotărîri autoritatea lucrului judecat înseamnă că una din părți ar putea cere aceleace instanțe să le judece din nou sau să sesizeze altă instanță fără să se limiteze când se vor sfârși aceste judecăți, situație de neadmis, mai ales în materia executării silite, unde legiuitorul prin măsurile edictate a urmărit tocmai împuținarea greutăților și celeritatea pentru realizarea drepturilor creditorului;

Având în vedere că în genere este admis că o hotărîre are autoritate de lucru judecat și când instanța care a pronunțat-o era incompetentă, chiar dacă este incompetentă ratiōne materiae și fondată pe motive de ordine publică sau dacă excepțiunea de incompetență fusese propusă și respinsă de acea instanță, pentru că în interesul social legiuitorul a voit să pună capăt contestațiunilor judecătorești, iar partea care se crede vătămată are dreptul să atace pe anumite căi acea hotărîre (Laurent XX No. 15, Fuzier-Herman art. 1351, No. 492-505, Lacoste No. 121-128, Garsonnet III, p. 565, ed. II, Alexandresco, art. 1201, p. 496);

Că, deci, sentințele arătate ale Trib. Ilfov, secția de Notariat, indiferent dacă acel tribunal a judecat bine sau rău chestiunea de incompetență sau fondul afacerii, a ținut sau nu seamă de rezervele contestatorului, au autoritate de lucru judecat;

Având în vedere că dacă în dreptul nostru hotărîrea dată asupra competenței nu se atacă decât odată cu fondul, și în speță, hotărîrea a doua a Trib. Ilfov nu poate fi atacată decât numai prin recurs contra ordonanței de adjudecare, așa că contestatorul nu mai are putința de a-și apăra interesele înainte de vânzare, de aci nu urmează că în această materie autoritatea lucrului judecat nu s'ar mai putea opune de cel interesat pentru că nu e nici un motiv ca interesul social să fie subordonat interesului privat, înlesnindu-se astfel posibilitatea de hotărîri contrarii și nesfârșirea judecăților tocmai într-o materie unde legiuitorul a prevăzut în deosebi măsuri pentru dezvoltarea creditului în interesul social;

Având în vedere că, de altfel, interesele contestatorului sunt garantate prin dreptul de recurs în baza art 559 și urm. din Procedura civilă;

Având în vedere că părerea de a nu recunoaște hotărîrilor citate ale Tribunalului Ilfov autoritatea de lucru judecat, nu se poate sprijini nici pe doctrină pentru că dacă Garsonnet (Traité de procédure II, p. 548, ed. II), ocupându-se de conflictul de jurisdicție și prevăzând speța de azi, zice că trebuie să așteptăm a doua hotărîre (adică a Trib. Argeș), o face pentru a vedea când ar mai fi posibil conflictul de jurisdicție între cele două instanțe, iar nu pentru a arăta că în asemenea împrejurări art. 1201 din Codul civil trebuie neșocotit și conflictul înlesnit. Această doua a hotărîre poate să nu mai vie, și atunci conflictul e înlăturat. Și mijlocul principal de a o înlătura este tocmai lucrul judecat. De altminteri un autor român (Tocilescu: «Procedura civilă» partea III, pag. 584) prevăzând cazul spune că autoritatea lucrului judecat este opozabilă celuialt Tribunal, în speță Tribunalul Argeș;

Prin urmare, din toate punctele de vedere sentințele Tribunalului Ilfov, secția Notariat No. 241/907 și 353/907, îndeplinesc condițiunile cerute pentru a fi opuse ca lucru judecat față de contestația pendinte azi la Tribunalul Argeș;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 1201 din Codul civil, este lucru judecat atunci când a doua cerere în judecată are cu hotărîrea dată acelaș obiect este întemeiată pe aceeaș cauză și este între aceleași părți făcută de ele și în contra lor în aceeaș calitate;

Având în vedere că deși în principiu numai dispoziitivul unei hotărîri are autoritate de lucru judecat, totuș e admis în genere că, pentru a interpreta dispoziitivul și a-i determina întinderea, trebuie să aibă în vedere și motivele și chiar concluziile părților. (Baudry XIII bis No. 2672, Alexandresco, art. 1201, pag. 508-514);

Având în vedere că atât în contestațiunea prevăzută, cât și în sentința Tribunalului Ilfov secția Notariat No. 241/907, au fost aceleași părți, judecându-se între ele în aceeaș calitate: C. P. Rătescu debitor contestator și R. Vrăbiescu creditor urmărit; că tot aceleași părți și în aceeaș calitate ca în contestația de azi sunt și în sentința Tribunalului Ilfov, secția Notariat No. 343/907, deci e deplin dovedită identitatea părților;

Având în vedere că atât obiectul contestației de azi, cât și al contestației transate prin sentința Tribunalului Ilfov, s. Notariat No. 241/907, este acelaș: anularea urmăririi începută de creditorul R. Vrăbiescu asupra moșiei Merişani sau Merişanii-Păpușari din jud. Argeș a d-lui C. P. Rătescu; că tot acelaș obiect: anularea urmăririi, a fost și obiectul contestației respinsă prin sentința Trib. Ilfov No. 353/907, deci e dovedită identitatea obiectului;

Având în vedere că în materie de lucru judecat cauza este faptul juridic sau material, care constituie fundamentul legal al dreptului sau beneficiului cerut ori al excepțiunii propuse. Ea nu trebuie confundată cu motivele cari sunt probele și argumentele prin cari se demonstrează existența acestui fapt juridic, care e fundamentul dreptului și cari, deși diferite în a doua cerere, nu împiedică autoritatea lucrului judecat dacă e aceeaș

cauză (Baudry-Lacantinerie, XIII bis, No. 268°, Fuzier-Herman No. 1148-1152 și 1152, Lacoste No. 123 și 389 Laurent, XX, No. 63 și 65, Alexandresco, p. 528);

Având în vedere că în prima contestație respinsă de Trib. Ilfov, s. Notariat prin sentința No. 241/907 d-l C. P. Rătescu își fondează cererea pe cauza: renunțarea tacită a creditorului R. Vrăbiescu la drepturile ce avea cu privire la executarea actului de ipotecă până la 15 August 1907. Această cauză era motivată de faptul că creditorul R. Vrăbiescu a acordat debitorului C. P. Rătescu, pentru plata dobânzilor întârziate, un termen până la 15 August 1907 și cum — după debitor — nu singură neplata ratelor la Credit, ci împreună cu a dobânzilor, făcea actul exigibil, urma că prelungirea termenului de plată a dobânzilor atrăgea implicit și prelungirea pentru ratele la Credit; creditorul, renunțând la executarea actului pentru neplata dobânzilor, implicit a renunțat la orice executare a actului, așa că actul nu mai era exigibil. Motivul că prin faptul încuviințării termenului de plată creditorul R. Vrăbiescu ar fi renunțat implicit la executarea contractului arătat de Trib. Ilfov, s. Notariat în sentința No. 241/907, în ultimul considerant, nu e un motiv nou care n'ar fi fost discutat de tribunal; e acelaș motiv, cu deosebire numai de felul redactării pe care l-a discutat, în considerentul ultim, dinaintea părții: «în ce privește executarea contractului», diferența e că aci se spune că implicit s'a acordat termen pentru orice executare a actului, iar la urmă: «ar fi renunțat implicit la efecutarea contractului», că e vădit că tribunalul a judecat acest motiv;

Având în vedere că în a doua contestație respinsă de Trib. Ilfov, s. Notariat prin sentința No. 347/907, contestatorul, avea drept cauză: renunțarea tacită până la 15 August 1907 a creditorului R. Vrăbiescu la drepturile ce avea cu privire la executarea actului de ipotecă. Motivele erau: 1) Că prin faptul acordării termenului de 15 August pentru plata dobânzilor a renunțat implicit a-l executa înainte de acea dată; 2) Creditorul nu putea investi actul de ipotecă cu formula executorie și nici a executa pe debitor înainte de a-l investi, de oarece prin neexecutarea după neplata la Credit l-a făcut să creadă că va continua a face uz de pactul comisoriu și deci trebuia a-l vesti că-l va pune în vigoare;

Având în vedere că în contestația care se judecă azi la Tribunalul Argeș cauza este: renunțarea tacită până la 15 August 1907 a creditorului Vrăbiescu la drepturile ce avea cu privire la executarea actului de ipotecă. Motivele sunt: 1) Că prin încuviințarea termenului de plată a dobânzilor a renunțat implicit la executarea contractului în integralitatea lui înainte de expirarea acelui termen. Acest motiv este identic cu cel din prima contestație judecată de Trib. Ilfov, secția de Notariat, prin sentința No. 241/907. — 2) Creditorul nu putea investi actul de ipotecă cu formula executorie și nici a executa pe debitor înainte de a-l vesti, de oarece, prin neexecutarea după neplata repetată la Credit, l-a făcut să creadă că va continua a nu face uz de pactul comisoriu și deci trebuia a-l vesti că-l va pune în vigoare;

Având în vedere că din cele de mai sus se vede că în toate contestațiile este una și aceeaș cauză: renunțarea tacită până la 15 August 1907 a creditorului R. Vrăbiescu la drepturile ce avea cu privire la executarea actului de ipotecă;

Având în vedere că chiar dacă admitem că motivele sunt cauze, avem: Primul motiv al contestației pendinte azi este tocmai motivul primei contestații dela Tribunalul Ilfov, chiar felul cum sunt redactate aceste contestații e aproape acelaș. Acest motiv este acelaș și cu întâiul motiv din a doua contestație dela Trib. Ilfov, așa că el e de două ori judecat. Al doilea motiv al contestației dela Trib. Argeș este acelaș și exprimat prin aceleași cuvinte ca al doilea motiv al celei de a doua contestație dela Trib. Ilfov, deci iarăș judecat. Chiar dacă s'ar admite că motivul pus în suplimentul

de concluzii dela întâia contestație și pe care Trib. Ilfov, secția de Notariat, arată, în ultimul considerent al sentinței No. 241/907, că nu l-a discutat n'ar fi același motiv cu cel judecat atunci, ci ar fi un motiv nou, el încă a fost discutat de Trib. Ilfov în sentința No. 353/907 unde arată că e unul și același motiv;

Că, prin urmare, nu numai aceeași cauză este în cele două sentințe și în contestația de azi, dar și aceleași motive, unele redactate identic chiar: întâiul motiv e judecat în întâia și a doua contestație, al doilea e judecat în a doua contestație;

Având în vedere că legiuitorul, înscriind principiile autorității lucrului judecat, n'a voit numai să împiedice de a se pune din nou în discuție un proces deja tranșat, ci a voit să îi evite pe cât posibil contradicția între două deciziuni judecătorești; că ori de câte ori instanța judecătorească, statuând asupra unei cereri, e expusă să contrazică o decizie anterioară sau să confirme pur și simplu sentința care s'a dat, de atâtea ori acea cerere trebuie respinsă ca fiind lucru judecat (Lacoste No. 251 și 256. Baudry-Lacant. XIII bis, No. 2677. Marcadé V.p. 168);

Având în vedere că, în speță, dacă am presupune că Tribunalul Argeș ar mai avea vre-o îndoială și asupra identității vreunui motiv — deși nu aceasta se cere — și ar judeca în fond contestația prezentă, care are absolut aceleași motive cu a doua hotărîre a Trib. Ilfov și cuprinde în sine și motivul contestației întâia dela acel tribunal și ținând seamă de tot complexul afacerii, este vădit că, prin sentința ce va pronunța, sau va contrazice pe cele date de Trib. Ilfov, sau le va confirma pur și simplu. În asemenea condiții această contestație trebuie să fie respinsă, întru cât e vorba de un lucru judecat;

Având în vedere că s'a dovedit pe deplin că atât între sentința Trib. Ilfov, secția de Notariat, No. 241/907, și contestația pendinte azi la Trib. Argeș, cât și între sentința Trib. Ilfov, secția de Notariat, No. 347/907 și aceeași contestație este identitate de părți, de obiect și de cauză, urmează că față de această contestație există autoritate de lucru judecat, rezultând din acele sentințe, și ca atare ea trebuie respinsă, fără a se mai judeca fondul;

În ce privește cheltuielile de judecată, cerute de creditorul R. Vrăbiescu, tribunalul, având în vedere și clauza No. 9 din actul de ipotecă, le-a fixat la suma de lei una sută;

Văzând și art. 533 din Procedura civilă;

Pentru aceste motive, redactate de d-l supleant Andrei Rădulescu, tribunalul respinge contestația, etc.

(ss) D. T. Alexiu Andrei Rădulescu.

p. Grefier P. Petrescu.

JUDEC. OCOLULUI RURAL MOINEȘTI-BACĂU

Audiența dela 9 Septembrie 1908

Imobile rurale. — Dobândirea lor numai de Români sau acei naturalizați români. — Art. 7, § 5, Constituție.

Dobândirea unui imobil rural de către un străin. — Nulitate radicală de ordine publică. — Neacoperirea unei asemenea nulități prin nici un chip și niciodată.

Autoritatea lucrului judecat. — Stă în dispozitivul hotărîrii și în considerentele strâns legate cu dispozitivul.

Condițiile cerute pentru existența autorității lucrului judecat. — Identitate de cauză. — Cazurile când această identitate nu-și are ființă. — Art. 1201 din Codul civil.

Prescripție achizitivă de 10 sau 20 de ani. — Necesitatea unui titlu just și a bunei credințe. — Art. 1895 din Codul civil. — Titlu nul. — Nu poate servi de bază unei asemenea prescripții. — Art. 1897 § 2 din Codul civil.

Legi de ordine publică. — Cunoștința lor de oricine. — Bună credință. — Nu poate să existe niciodată din

partea străinului care dobândește un imobil rural în contra dispozițiilor prohibitive ale art. 7 din Constituție.

1. Legiuitorul constituant din 1879 a interzis în mod categoric, prin art. 7, § 5 din Constituție, orice achiziție de către un străin a unui imobil rural, rezervând aceste imobile numai Românilor sau acelor naturalizați români; și această dispoziție interesând în graul cel mai înalt ordinea publică, ca atare, orice achiziție care ar călca-o trebuie reprimată orișicând se constată existența ei.

2. Nulitatea contractului prin care se constată că un străin, în speță un austro-ungar, a cumpărat un imobil rural în România (în speță un pământ clăcășesc), în contra prevederilor art. 7, § 5 din Constituție, fiind radicală, poate fi invocată de oricine și oricând, ea neputând fi acoperită prin nimic și niciodată.

3. Atât după doctrină cât și după jurisprudență, nu numai dispozitivul unei hotărîri, ci și acele considerente cari stau în strânsă legătură cu dispozitivul, au autoritatea lucrului judecat.

4. Pentru ca să existe autoritatea lucrului judecat, se cere, între alte condiții, ca să existe și identitate de cauză juridică. Or, această identitate nu există când, prin sentința rămasă definitivă, se recunoaște unei persoane dreptul de a cumpăra pământ clăcășesc, pentru că a făcut boerescul, și prin a doua cerere în judecată se tăgăduiește acelei persoane capacitatea de a putea dobândi asemenea pământ, dovedindu-se că ea este străină.

5. Pentru ca cineva să poată dobândi proprietatea unui imobil prin prescripția de 10 sau 20 de ani, se cere ca să existe atât un titlu just cât și bună credință; iar pe de altă parte, un titlu nul, precum este în speță, nu poate servi de bază unei asemenea prescripții.

6. Străinul care, în contra dispozițiilor menționate ale Constituției, cumpără un imobil rural, nu poate niciodată fi de bună credință, întru cât el a violat o dispoziție de ordine publică, pe care este presupus a o cunoaște, nefiind permis nimănui de a nu cunoaște dispozițiile cari interesează ordinea publică.

Judecata,

Asupra acțiunii făcută de Maria Ignat Petru cel Mare și Paraschiva Andrei Imbrea cu autorizațiunea soților lor Ignat Petru cel Mare și Andrei Imbrea prin petiția înreg. la No. 2377/908 în contra lui Petru Balaj;

Având în vedere că reclamantele tind să anuleze actul prin care Petru Balaj a cumpărat dela Ferentz Albert pământul în litigiu întemeindu-se pe faptul că Petru Balaj este străin neimpământenit.

Având în vedere și susținerile intimatului relate mai sus;

Având în vedere că, în fapt, se constată că: 1) Petru Balaj după cum însuși a mărturisit — este străin venit din Austro-Ungaria la 1858; 2) Că sentința Tribunalului Bacău No. 1914/81, este rămasă definitivă, astfel că are puterea de lucru judecat asupra celor tranșate printr'ansa; 3) Că prescripția decenală ar putea fi împlinită

cu condiția justului titlu și buneii credințe; 4) Că Petru Balaj la 1881 nu se bucură de drepturile politice, nefiind înscris în listele electorale, după cum se arată în certificatul primăriei Brusturoasa aflat la dosar. 5) Că, înaintea Tribunalului Bacău la 1881 nu s'a desbătut chestiunea de a se ști dacă Petru Balaj, străin, neimpământenit—considerat ca atare putea sau nu să dobândească prin cumpărare imobile rurale în România ci s'a tranșat punctul de a se ști numai dacă Petru Balaj considerat ca cultivator de pământ, neimpământenit la 1864, putea sau nu să cumpere pământuri clăcășești, abstracție făcându-se de incapacitatea acestuia ca străin d'a nu putea dobândi imobile rurale în România în incapacitate pe care tribunalul a ignorat-o complet, după cum se vede în mod clar din dispozitivul și considerentele sentinței menționată mai sus;

Având în vedere că judecata trebuie să statueze asupra următoarelor puncte de drept:

1) Dacă Petre Balaj, străin neimpământenit, poate să dobândească prin cumpărare imobile rurale—în speță, pământ clăcășesc; 2) Dacă, în speță, excepțiunea lucrului judecat, ridicată de intimat, este sau nu întemeiată; 3) Dacă prescripția decenală invocată de intimat este sau nu dobândită în mod valabil pentru dânsul.

Asupra primului punct de drept:

Considerând că legiuitorul constituant din 1879, a interzis în mod categoric orice achiziționare de către străini a imobilelor rurale, rezervând aceste imobile numai pentru a putea fi dobândite de Români sau cei naturalizați români;

Considerând că orice atingere adusă vreunor dispozițiuni imperative ale Constituției, interesează în cel mai înalt grad ordinea publică și, ca atare, trebuiește reprimată oricând se constată existența ei;

Considerând că nulitatea contractelor prin care un străin ar fi cumpărat imobile rurale în România, în contra prevederilor art. 7, § 5, din Constituție, nu numai că este de ordine publică, ci este și radicală, ea putând fi invocată de oricine și oricând;

Considerând, că stabilit fiind, prin propria-i mărturisire, că Petre Balaj este străin venit din Austria nu mai încapă nici o îndoială că contractul prin care dânsul a cumpărat pământul în litigiu dela Ferent Albert este făcut cu violarea principiilor stabilite de art. 7, § 5 din Constituție, și ca atare, acest contract este radical nul, nulitatea sa neputându-se acoperi prin nimic.

Asupra celui de al doilea punct de drept:

Dacă este întemeiată excepțiunea autorității lucrului judecat, ridicată de intimat.

Considerând că doctrina și jurisprudența sunt de acord în a nu recunoaște autoritatea de lucru judecat decât asupra celor tranșate prin dispozitivul hotărârii și prin acele considerente ale ei cari au o strânsă legătură cu dispozitivul;

Considerând, în speță, că este stabilit în fapt că din sentința Tribunalului Bacău No. 1914/81, reiese în mod clar că Tribunalul a ignorat incapacitatea lui Petru Balaj, ca străin, de a dobândi imobile rurale și că a statuat: «Întărește vânzarea contractată între Ferent Zet Albert și Petru Balaj și menține pe Petru Balaj în stăpânirea pământului cumpărat în câtime de trei zeci și două prăjini, situat în comuna Brusturoasa»;

Considerând de altă parte, că art. 1201 din Codul civil, cere, ca a doua cerere în judecată să aibă acelaș obiect, să se desbătă între aceeaș părți și să fie întemeiată pe aceeaș cauză juridică, pentru a putea fi întemeiată excepțiunea autorității lucrului judecat;

Considerând că, în speță, avem identitatea de obiect și de persoane;

Considerând că la 1881 autorul reclamantelor contesta lui Petru Balaj—intimatul de azi—dreptul de a cumpăra pământ clăcășesc ca unul ce nu făcuse boie-

resc (și asupra acestui punct tribunalul a dat câștig de cauză intimatului);

Considerând, că astăzi reclamantele contestă lui Petru Balaj dreptul de a stăpâni imobile rurale în România, neavând capacitatea necesară pentru aceasta, ca unul ce este străin neimpământenit, care constituie cu totul altă cauză juridică decât cea tranșată prin sentința Tribunalului Bacău No. 1914/81;

Considerând astfel că a doua cerere în judecată nu este întemeiată pe aceeaș cauză juridică cu cea tranșată la 1881, neapărat că nu este loc a se face aplicația art. 1201 din Codul civil și deci că a respinge excepțiunea ridicată de intimat.

Asupra celui de al 3-lea punct de drept, dacă este dobândită în folosul intimatului prescripția decenală:

Considerând că pentru a putea dobândi proprietatea prin prescripția decenală, legiuitorul cere prin art. 1895 din Codul civil ca să se dovedească justul titlu și buna credință, iar prin art. 1897, alin. 2 din Codul civil completează că: «un titlu nul nu poate servi de bază prescripțiunei decenale» acest din urmă articol consacrand maxima din Dreptul roman «*Quod ab initio nullum est, nullo lapsu temporis convalescere potest*»;

Considerând că justul titlu invocat de intimat îl constituie sentința Tribunalului Bacău No. 1914/81;

Considerând însă că tribunalul nu a făcut decât să confirme o vânzare intervenită între doi săteni, fără a cunoaște incapacitatea cumpărătorului ca străin de a nu putea cumpăra asemenea pământuri și deci această sentință a menținut vechiul titlu translativ de proprietate—actul de cumpărare—lăsându-l să guverneze și mai departe relațiile dintre părți cu nulitatea radicală atașată la acel contract de vânzare, nulitate asupra căreia tribunalul nu s'a pronunțat;

Considerând, că astfel pusă chestiunea este neîndoios că un titlu radical nul, ca unul ce este făcut cu atingerea unor dispozițiuni ale Constituției (art. 7 § 5), nu poate în nici un caz constitui justul titlu cerut de art. 1895 și 1897, alin. 2 din Codul civil;

Considerând însă că intimatului îi lipsește și buna credință, căci vânzarea intervenită între autorul reclamațiilor și intimat a fost făcută cu violarea art. 7, § 5 din Constituție și astfel a interesat ordinea publică;

Considerând că posesorul care a stăpânit în puterea unui asemenea titlu radical nul și a cărui nulitate interesează ordinea publică, este în totdeauna presupus de rea credință, nimănui nefiindu-i permis a nu cunoaște legile cari interesează ordinea publică;

Considerând, deci, că intimatului îi lipsește atât justul titlu cât și buna credință, că să nu fie admisă ca dobândită pentru dânsul prescripția decenală;

Pentru aceste motive, redactate de d-l N. C. Georgescu, magistrat stagiar, judecata, în virtutea legii, admite acțiunea, etc.

Judecător (s) Țintu

OBSERVAȚIE. — Toate punctele decise prin cartea de judecată a judec. ocol. Moinești, ce publicăm astăzi, sunt juridice și bine motivate.

În adevăr, decăteori un străin introduce în patrimoniul său un imobil rural, fie chiar un pământ clăcășesc, ca în speță, prin orice mod de achiziție, actul este inexistent, și această inexistență poate fi propusă de oricine și oricând, ea neputând nici odată fi confirmată, pentru că nu se poate confirma neantul. (Cpr. art. 1168 din Codul civil).

Străinul care a dobândit un imobil rural, nu poate nici odată să invoace buna sa credință, întemeiată pe eroarea de fapt sau de drept, pen-

trucă legile cari interesează ordinea publică, precum necontestat este, în speță, dispoziția art. 7, § 5 din Constituție, obligă pe toți și toți sunt presupuși a le cunoaște. Dacă este, în adevăr, o materie în care se poate aplica adagiul cunoscut: *Nemo censetur ignorare legem sau jus* ¹⁾, apoi de sigur că aceasta este în privința legilor de ordine publică ²⁾.

Titlul nul, neputând servi de baza uzucapiunii de 10 sau 20 de ani (art. 1897 § 2), cartea de judecată ce adnotăm decide, cu drept cuvânt, că cumpărarea unui imobil rural de către un străin nu-l poate conduce la dobândirea acestui imobil prin uzucapiune.

În fine, punctele relative la autoritatea lucrului judecat sunt, de asemenea, bine rezolvite. În adevăr, este de principiu, deși chestiunea este controversată, că autoritatea lucrului judecat nu stă numai în dispozitivul unei hotărâri judecătorești, ci și în considerentele cari au o strânsă legătură cu acest dispozitiv ³⁾.

Ce se întâmplă în speță? Tribunalul din Bacău validase un act de cumpărătură a unui pământ clăcășesc făcut pe numele unui străin, fără a avea cunoștință că cumpărătorul nu întrunea condițiile de capacitate prescrise de Constituție prin art. 7 § 5, căci considerentele acestei hotărâri se întemeiau numai pe împrejurarea că cumpărătorul făcuse boerescul, presupunându-l român. În urmă, dovedindu-se că cumpărătorul acestui pământ este străin, hotărârea dobândită de dânsul nu constituie autoritatea lucrului judecat, pentru că această împrejurare nu fusese judecată prin menționata sentință. În a doua cerere în judecată, opunându-se incapacitatea cumpărătorului, de sigur că această incapacitate nu punea fi acoperită prin sentința definitivă dobândită mai înainte de dânsul, întrucât considerentele acestei sentințe dovedeau că incapacitatea cumpărătorului n'a format obiectul primei judecăți. Autoritatea lucrului judecat a fost deci, cu drept cuvânt, respinsă în speță, pentru că lipsea unul din elementele lucrului judecat, și anume: identitatea de cauză juridică.

Va să zică, soluția admisă de judecătoria ocolului Moinești este, precum spuneam încă dela

început, din toate punctele de vedere ireproșabilă, și motivele date de tânărul judecător stagiar, d-l N. C. Georgescu, nu lasă nimic de dorit. El și-a dat perfect seama de dificultatea chestiunii, și soluția admisă de dânsul dovedește că el este la înălțimea misiunii sale. Aceasta este prima sentință redactată de un magistrat stagiar ce ni se comunică, și avem satisfacția de a constata, că multe din hotărârile emanate dela instanțele superioare nu sunt în totdeauna motivate într'un mod atât de clar, de precis și de juridic în același timp.

Încetul cu încetul căpătăm încredere în noua lege a judecătoriilor de ocoale, încredere pe care mărturisim că nu o aveam încă dela început, și dobândim convingerea că instituția judecătorilor stagiați este o instituție bună care, într'un scurt timp, își va produce roadele așteptate.

Iași.

D. Alexandresco.

INFORMAȚIUNI

Anunțăm că în curând vom începe a publica în coloanele acestei reviste un important studiu asupra Moșnenilor și Răzeșilor (Origina și Caracterele proprietății lor), lucrare premiată de Universitatea din București și datorită d-lui Sebastian Radovici, un tânăr licențiat al Facultății juridice din București.

D-sa, în studiul de mai sus, după ce combate teoria unei mici proprietăți alodiale anterioară descălicărilor, teorie susținută de parte din istoricii noștri, stabilește origina proprietății codevălmașe în lunga epocă de tranziție a hărăzirilor domnești dela judecie la proprietate. Alte două părți ale lucrării sunt consacrate exclusiv caracterelor juridice ale proprietății codevălmașe, foarte interesante pentru istoria vechiului nostru drept și studiului comparativ al codevălmașilor noastre alături de comunitățile agricole slave.

Credem că cititorii noștri vor urmări cu interes acest studiu, datorit unui tânăr debutant în istoria vechiului nostru drept.

TABLA DE MATERII pe anul 1908 a *Curierului Judiciar*, ce a apărut, cuprinde opt coale tipar; e întocmită în mod analitic-alfabetic și pe articole de legi și regulamente.

Această tablă de materii, care este un adevărat reperoriu juridic, se vinde tot pe prețul de 5 lei ca și acelea din anii trecuți. Ea nu se va trimite decât numai celor la corent cu plata abonamentului.

Rugăm deci pe cei rămași în urmă cu plata a se pune la curent trimițând prin mandat postal sumele datorate.

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal, direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București, sau să plătească numai la prezentare în mâna incasatorilor: I. RIVEANU, pentru provincie și I. ST. TUDOROIU, pentru capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registru cu matcă investite cu ștampila CURIERULUI JUDICIAR.

¹⁾ «Publicându-se o lege după chipul cuviincios, zice art. 3 din Codul Calimach, nu poate nimeni a se apăra, zicând că nu-i s'a făcut cunoscut». «Sobald ein Gesetzgeh orig kund-gemacht worden ist, kann sich niemand damit entschuldigen dass ihm dasselbe nicht bekannt geworden sei» (art. 2 din Codul austriac).

²⁾ Cpr. Cas. rom. Dreptul din 1908, No. 60 și tom. III al Coment. noastre, p. 318 (ed. a 2-a).

³⁾ Vezi tom. VII al Coment. noastre, p. 508 nota 3, și autoritățile citate acolo, la cari trebuie să adăugăm: C. Galați și Cas. fr. Dreptul din 1896, No. 15 și Pand. Périod. 1906. 1. 142.